Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Gemeenten en provincies

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Klimaat

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGKE-K / 22510197

Datum 25 oktober 2022
Betreft Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid

Beste collega-bestuurders,

Nederland heeft grote klimaatambities. In 2030 moet de CO_2-uitstoot in Nederland met ten minste 55% zijn gedaald als opmaat naar een klimaatneutraal Nederland in 2050. Om dit te bereiken heeft het kabinet het beleidsprogramma Klimaat gepresenteerd. Het beleidsprogramma is gericht op het bereiken van ten minste 55% CO_2-reductie in 2030 en beschrijft de hoofdlijnen van het beleid voor de komende jaren. Eerder hebben gemeenten en provincies zich gecommitteerd aan het Klimaatakkoord en de daarin genoemde doelstelling van 49%.

Om klimaatbeleid tot een succes te maken, is het van groot belang dat overheden samenwerken: schouder aan schouder. Daarom hebben we met elkaar bestuurlijke afspraken gemaakt gericht op de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid uit het Klimaatakkoord en het beleidsprogramma Klimaat.

Het Rijk en medeoverheden hebben elkaar nodig om resultaten te kunnen boeken. Gemeenten en provincies zijn betrokken bij veel onderdelen van het Nederlandse klimaat- en energiebeleid. Net als het Rijk hebben zij verantwoordelijkheden in beleid en uitvoering. Daarom zijn in het Coalitieakkoord van het kabinet uitvoeringsmiddelen gereserveerd voor de medeoverheden. Uitgangspunt hierbij was het advies "van Parijs naar Praktijk" van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat keert deze middelen uit. In deze brief licht ik dat uitkeringsproces toe.

<u>Beschikbare uitvoeringsmiddelen</u>
In het Coalitieakkoord van het kabinet is voor de jaren 2023 tot en met 2030 in totaal € 5,38 miljard geoormerkt voor de uitvoeringskosten van gemeenten en provincies.[1] De verdeling van deze middelen[2] tussen gemeenten en provincies is als volgt:

[1] In het Coalitieakkoord van het Kabinet Rutte IV is € 5,6 miljard geoormerkt voor 'Uitvoeringskosten medeoverheden en planbureaus'. Na aftrek van kosten van planbureaus en nationale programma's zoals het NP RES blijft in totaal € 5,38 miljard over voor gemeenten, provincies en RES-regio's.
[2] In 2022 was ook € 12 miljoen beschikbaar voor de RES-regio's. Omdat deze middelen uit een andere envelop komen, zijn deze niet opgenomen in deze tabel.

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K / 22510197

In miljoenen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	cum.
Provincies	**5,67**	**22,77**	**23,06**	**32,56**	**25,45**	**20,53**	**23,59**	**22,84**	**22,07**	**198,55**
Gemeenten	**74,33**	**341,78**	**437,44**	**647,94**	**683,03**	**687,94**	**736,91**	**737,66**	**738,43**	**5.085,45**
RES-regio's		**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**12,00**	**96,00**
										5.380,00

Deze middelen zijn bestemd voor personele, en bijbehorende materiele, kosten van gemeenten en provincies en regionale samenwerkingsorganisaties van decentrale overheden zoals de RES. Ik realiseer me dat het een uitdaging is om in de huidige arbeidsmarkt voldoende gekwalificeerd personeel te vinden, ook voor gemeenten en provincies. Door inzicht te geven in deze budgetreeks wil ik u voldoende vertrouwen geven te kunnen investeren in vaste formatie waarmee u de uitdagingen van de klimaatopgave kan aanpakken.

In de bestuurlijke afspraken is vastgelegd dat de benodigde uitvoeringsmiddelen in 2024 herijkt zullen worden. In deze herijking worden de taken en middelen mede naar aanleiding van de opgedane ervaring in de uitvoering aangepast naar de meest actuele inzichten voor de periode 2026 - 2030.

<u>Kasschuiven</u>
Op verzoek van gemeenten en provincies zijn twee kasschuiven voorgesteld en door Financiën geaccordeerd. Ten eerste is € 80 miljoen vanuit 2025 naar 2022 geschoven. Ten tweede is een kasschuif in werking gezet om € 104,05 miljoen te schuiven van 2026 en 2027 naar 2023.

Door een administratieve fout is de tweede kasschuif niet correct doorgevoerd in de Miljoenennota 2022. In de Miljoenennota is sprake van een bedrag van € 104,05 *duizend* waar € 104,05 *miljoen* is bedoeld. Met het ministerie van Financiën is reeds afgestemd dat deze fout zo snel mogelijk wordt rechtgezet en dat de kasschuif alsnog in zijn geheel wordt doorgevoerd. Voor 2023 is in totaal € 364,55 miljoen beschikbaar voor gemeenten en provincies.

Hoewel het bedrag van de tweede kasschuif nog moet worden gecorrigeerd, zijn beide kasschuiven meegenomen in bovenstaande tabel en de tabellen in de bijlage.

<u>RES-regio's</u>
De financiering van de RES-regio's is onderdeel van de bestuurlijke afspraken en de benodigde uitvoeringsmiddelen. Er is jaarlijks € 12 miljoen beschikbaar voor de proceskosten van de 30 RES-regio's samen. Dit wordt uitgekeerd middels een decentralisatie uitkering (net als voorgaande jaren). De middelen zullen worden verdeeld volgens de gebruikelijke verdeelsystematiek. Het bedrag voor 2023 wordt uitgekeerd met de meicirculaire in 2023. Ten behoeve van de continuering van de RES-organisatie wordt de coördinerende gemeente of provincie gevraagd om middelen beschikbaar te stellen voor 2023.

Planning
Voor het uitkeren van de middelen is een wettelijke regeling vereist. Ik werk aan een ministeriële regeling waarmee de middelen voor de jaren 2023, 2024 en 2025 zullen worden uitgekeerd in de vorm van een brede doel uitkering (een soort SPUK). Deze ministeriële regeling wordt naar verwachting in januari/februari 2023 gepubliceerd. De aan de gemeenten en provincies toebedeelde bedragen worden vervolgens uitgekeerd. Hiervoor hoeft geen aanvraag ingediend te worden.

Om op langere termijn zekerheid over de middelen te bieden, zal zo snel mogelijk een wettelijke regeling worden opgesteld voor het uitkeren van de middelen voor 2026 t/m 2030.

Verdeelsleutel
De beschikbare uitvoeringsmiddelen worden verdeeld over gemeenten en provincies.

Voor provincies is, in samenspraak tussen IPO en de provincies, een verdeelsleutel ontwikkeld op basis van het voorstel in het ROB-advies "van Parijs naar Praktijk". Deze verdeelsleutel is vastgesteld in de BAC Energie van 31 maart 2022 en ligt vast tot de herijking. Het budget wordt verdeeld via deze vaste verdeelsleutel.

Voor gemeenten is door AEF in samenspraak met VNG en leden een verdeelsleutel ontwikkeld. Het budget voor 2023 wordt via een vaste sleutel verdeeld. Ook voor de jaren 2024 en 2025 krijgt u minimaal het budget dat u is toegekend voor het jaar 2023. De verdeling van de middelen waarmee het macrobudget vanaf 2024 groeit wordt nog nader uitgewerkt en zal deels worden gebaseerd op basis van deze vaste verdeelsleutel (basisfinanciering) en zal deels aansluiten bij de klimaatplannen die gemeenten hebben. Inzet is dat deze laatste middelen tijdig (rondom de meicirculaire van het voorgaande jaar) kunnen worden toegekend. Het bedrag dat gemeenten in 2023 als basisfinanciering wordt toegekend is in principe ook het minimale bedrag dat gemeenten tot 2030 jaarlijks wordt toegekend. Het enige voorbehoud hier is dat de herijking kan leiden tot gewijzigde inzichten wat er nodig is aan middelen.

In de bijlage vindt u de verdeling van middelen per gemeente en provincie. Er wordt nog bekeken of een deel van deze middelen gestort dient te worden in het BTW-compensatiefonds.

Afsluitend
Ik begrijp dat de duidelijkheid over beschikbare uitvoeringsmiddelen voor 2023 aan de late kant komt voor gemeenten en provincies. De begrotingen van gemeenten en provincies voor 2023 zijn immers al in de maak. Met deze brief heb ik gepoogd de door u gewenste duidelijkheid te geven zodat gemeenten en provincies bij hun planning en begroting voor 2023 al rekening kunnen houden met de aanvullende middelen die vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld. Ik zet mij ervoor in dat de middelen voor de jaren 2024 en verder tijdig kunnen worden aangevraagd zodat ze kunnen meelopen in de reguliere begrotingscyclus van gemeenten en provincies.

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K / 22510197

Ik kijk zeer uit naar een vruchtbare interbestuurlijke samenwerking in de komende jaren.

R.A.A. Jetten
Minister voor Klimaat en Energie

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K / 22510197

Bijlage

In deze bijlage wordt de verdeling weergegeven van de beschikbare uitvoeringsmiddelen over de Nederlandse gemeenten en provincies voor 2023. Om schaalvoordeel te behalen, worden sommige taken in plaats van door medeoverheden door regionale samenwerkingsverbanden uitgevoerd. Daarom wordt een deel van de voor gemeenten en provincies beschikbare middelen uitgekeerd aan deze regionale samenwerkingsverbanden. De NAL-regio's zijn zulke regionale samenwerkingsverbanden. Zij ondersteunen inliggende gemeenten en provincies bij de plaatsing van laadinfrastructuur. Er wordt nog ambtelijk en bestuurlijk gesproken over de hoeveelheid middelen die zij hiervoor in 2023 en verder zullen ontvangen. De NAL-regio's zullen in 2024 en verder op een eenvoudige manier de voor hen beschikbare uitvoeringsmiddelen ontvangen, bijvoorbeeld op dezelfde wijze waarop dit bij de RES-regio's plaatsvindt. Voor het overgangsjaar 2023 zal door VNG, IPO, EZK, BZK en I&W worden gezocht naar een passende oplossing om de continuïteit van de NAL-regio's te waarborgen. Deze oplossing wordt besproken in het Bestuurlijk Overleg Klimaat & Energie op 15 december.

Tabel Provincies

In onderstaande tabel voor provincies zijn de bedragen inclusief BTW. Derhalve moet mogelijk nog een deel in het BTW-compensatiefonds worden gestort. Eventueel af te dragen percentages zijn onbekend en worden, indien van toepassing, in de beschikkingen duidelijk. In de tabel voor de gemeenten is vooruitlopend rekening gehouden met respectievelijk 25%, 20% en 15% van het uitkeringsbedrag.

Provincie (bedragen in miljoenen)	**2023**	**2024**	**2025**
Groningen	€ 1,18404	€ 1,19912	€ 1,69312
Fryslân	€ 1,22958	€ 1,24524	€ 1,75824
Drenthe	€ 0,95634	€ 0,96852	€ 1,36752
Overijssel	€ 1,63944	€ 1,66032	€ 2,34432
Flevoland	€ 0,77418	€ 0,78404	€ 1,10704
Gelderland	€ 2,77794	€ 2,81332	€ 3,97232
Utrecht	€ 1,45728	€ 1,47584	€ 2,08384
Noord-Holland	€ 2,80071	€ 2,83638	€ 4,00488
Zuid-Holland	€ 3,84813	€ 3,89714	€ 5,50264
Zeeland	€ 0,86526	€ 0,87628	€ 1,23728
Noord-Brabant	€ 3,50658	€ 3,55124	€ 5,01424
Limburg	€ 1,73052	€ 1,75256	€ 2,47456
Totaal	**€ 22,77**	**€ 23,06**	**€ 32,56**

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K / 22510197

Tabel Gemeenten

Onderstaand de middelen per gemeente. Het bedrag voor 2023 is het basisbedrag, dat zo spoedig mogelijk in 2023 wordt toegezegd. Dit krijgen gemeenten dan tegelijkertijd ook toegezegd voor 2024 en 2025. Bij die bedragen gaat het echter om 'tenminste bedragen', omdat er nog een vervolgregeling komt voor de middelen waarmee het macrobudget na het jaar 2023 groeit.
In de genoemde bedragen is rekening gehouden met een aflopende afdracht aan het BTW-compensatiefonds (ten laste van respectievelijk 25%, 20% en 15% van het uitkeringsbedrag).

Naast dit bedrag krijgen alle gemeenten die op 1 november 2022 het convenant voor zero-emissiezones hebben ondertekend, een extra bedrag van € 387.472 toebedeeld in 2023. Ook in 2024 en 2025 ontvangen gemeenten die het convenant hebben ondertekend aanvullende middelen. Deze middelen zullen zeker niet lager zijn dan de middelen uit 2023, en naar alle waarschijnlijkheid hoger uitvallen. Voor gemeenten die het convenant later ondertekenen, start deze financieringsreeks per 1 januari 2024.

Gemeente	**2023**	**2024 Tenminste:**	**2025 Tenminste:**
Aa en Hunze	€ 527.660	€ 532.446	€ 537.233
Aalsmeer	€ 552.772	€ 557.786	€ 562.800
Aalten	€ 497.336	€ 501.847	€ 506.359
Achtkarspelen	€ 497.834	€ 502.350	€ 506.866
Alblasserdam	€ 371.647	€ 375.019	€ 378.390
Albrandswaard	€ 431.999	€ 435.917	€ 439.836
Alkmaar	€ 1.968.593	€ 1.986.451	€ 2.004.308
Almelo	€ 1.274.057	€ 1.285.615	€ 1.297.172
Almere	€ 3.098.002	€ 3.126.105	€ 3.154.208
Alphen aan den Rijn	€ 1.830.737	€ 1.847.344	€ 1.863.952
Alphen-Chaam	€ 228.951	€ 231.028	€ 233.105
Altena	€ 905.876	€ 914.093	€ 922.311
Ameland	€ 176.271	€ 177.870	€ 179.469
Amersfoort	€ 2.564.929	€ 2.588.196	€ 2.611.463
Amstelveen	€ 1.626.280	€ 1.641.032	€ 1.655.785
Amsterdam	€ 16.370.090	€ 16.518.588	€ 16.667.085
Apeldoorn	€ 2.777.151	€ 2.802.344	€ 2.827.536
Arnhem	€ 2.821.448	€ 2.847.043	€ 2.872.637
Assen	€ 1.229.721	€ 1.240.876	€ 1.252.031
Asten	€ 327.228	€ 330.197	€ 333.165
Baarle-Nassau	€ 198.534	€ 200.335	€ 202.136
Baarn	€ 497.946	€ 502.463	€ 506.980

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K / 22510197

Barendrecht	€ 778.696	€ 785.759	€ 792.823
Barneveld	€ 1.013.544	€ 1.022.738	€ 1.031.932
Beek (L.)	€ 331.167	€ 334.171	€ 337.175
Beekdaelen	€ 644.584	€ 650.431	€ 656.278
Beesel	€ 285.575	€ 288.166	€ 290.756
Berg en Dal	€ 624.714	€ 630.381	€ 636.047
Bergeijk	€ 376.948	€ 380.368	€ 383.787
Bergen (L.)	€ 267.250	€ 269.674	€ 272.098
Bergen (NH.)	€ 692.578	€ 698.860	€ 705.143
Bergen op Zoom	€ 1.237.324	€ 1.248.548	€ 1.259.772
Berkelland	€ 799.955	€ 807.212	€ 814.468
Bernheze	€ 512.726	€ 517.377	€ 522.028
Best	€ 534.162	€ 539.008	€ 543.853
Beuningen	€ 464.556	€ 468.770	€ 472.984
Beverwijk	€ 799.935	€ 807.192	€ 814.448
Bladel	€ 406.979	€ 410.670	€ 414.362
Blaricum	€ 248.598	€ 250.853	€ 253.109
Bloemendaal	€ 425.018	€ 428.873	€ 432.729
Bodegraven-Reeuwijk	€ 624.279	€ 629.942	€ 635.605
Boekel	€ 216.246	€ 218.207	€ 220.169
Borger-Odoorn	€ 506.738	€ 511.335	€ 515.932
Borne	€ 421.161	€ 424.981	€ 428.802
Borsele	€ 439.640	€ 443.628	€ 447.616
Boxtel	€ 580.261	€ 585.525	€ 590.788
Breda	€ 3.236.200	€ 3.265.556	€ 3.294.913
Brielle	€ 351.394	€ 354.581	€ 357.769
Bronckhorst	€ 678.211	€ 684.363	€ 690.515
Brummen	€ 415.688	€ 419.459	€ 423.230
Brunssum	€ 571.544	€ 576.728	€ 581.913
Bunnik	€ 298.043	€ 300.746	€ 303.450
Bunschoten	€ 382.996	€ 386.470	€ 389.944
Buren	€ 468.493	€ 472.743	€ 476.993
Capelle aan den IJssel	€ 1.181.599	€ 1.192.317	€ 1.203.036
Castricum	€ 660.355	€ 666.345	€ 672.335
Coevorden	€ 694.057	€ 700.353	€ 706.649
Cranendonck	€ 395.674	€ 399.263	€ 402.852
Culemborg	€ 524.170	€ 528.925	€ 533.680

Dalfsen	€ 513.599	€ 518.258	€ 522.917
Dantumadiel	€ 350.529	€ 353.709	€ 356.888
De Bilt	€ 791.576	€ 798.756	€ 805.937
De Fryske Marren	€ 1.003.724	€ 1.012.829	€ 1.021.934
De Ronde Venen	€ 788.760	€ 795.915	€ 803.070
De Wolden	€ 471.514	€ 475.791	€ 480.068
Delft	€ 1.897.401	€ 1.914.613	€ 1.931.825
Den Helder	€ 1.143.718	€ 1.154.093	€ 1.164.468
Deurne	€ 572.414	€ 577.607	€ 582.799
Deventer	€ 1.720.815	€ 1.736.425	€ 1.752.035
Diemen	€ 634.410	€ 640.164	€ 645.919
Dijk en Waard	€ 1.364.274	€ 1.376.650	€ 1.389.025
Dinkelland	€ 471.195	€ 475.469	€ 479.744
Doesburg	€ 243.880	€ 246.092	€ 248.304
Doetinchem	€ 1.016.771	€ 1.025.995	€ 1.035.218
Dongen	€ 476.513	€ 480.835	€ 485.158
Dordrecht	€ 2.109.436	€ 2.128.571	€ 2.147.706
Drechterland	€ 364.799	€ 368.108	€ 371.417
Drimmelen	€ 498.827	€ 503.352	€ 507.877
Dronten	€ 773.145	€ 780.158	€ 787.172
Druten	€ 348.069	€ 351.226	€ 354.384
Duiven	€ 441.830	€ 445.838	€ 449.846
Echt-Susteren	€ 615.597	€ 621.181	€ 626.766
Edam-Volendam	€ 639.148	€ 644.945	€ 650.743
Ede	€ 1.932.615	€ 1.950.146	€ 1.967.677
Eemnes	€ 211.370	€ 213.287	€ 215.205
Eemsdelta	€ 916.161	€ 924.472	€ 932.783
Eersel	€ 378.670	€ 382.105	€ 385.540
Eijsden-Margraten	€ 470.432	€ 474.699	€ 478.966
Eindhoven	€ 4.226.587	€ 4.264.927	€ 4.303.268
Elburg	€ 420.368	€ 424.181	€ 427.994
Emmen	€ 1.894.439	€ 1.911.624	€ 1.928.808
Enkhuizen	€ 387.093	€ 390.605	€ 394.116
Enschede	€ 2.834.635	€ 2.860.349	€ 2.886.062
Epe	€ 619.846	€ 625.469	€ 631.092
Ermelo	€ 545.185	€ 550.130	€ 555.076
Etten-Leur	€ 765.180	€ 772.122	€ 779.063

Geertruidenberg	€ 412.622	€ 416.365	€ 420.108
Geldrop-Mierlo	€ 711.158	€ 717.609	€ 724.060
Gemert-Bakel	€ 537.259	€ 542.133	€ 547.006
Gennep	€ 344.304	€ 347.428	€ 350.551
Gilze en Rijen	€ 490.323	€ 494.771	€ 499.218
Goeree-Overflakkee	€ 1.028.720	€ 1.038.052	€ 1.047.384
Goes	€ 763.395	€ 770.320	€ 777.245
Goirle	€ 432.026	€ 435.945	€ 439.865
Gooise Meren	€ 1.077.833	€ 1.087.610	€ 1.097.387
Gorinchem	€ 683.993	€ 690.198	€ 696.403
Gouda	€ 1.261.316	€ 1.272.758	€ 1.284.200
Groningen (gemeente)	€ 4.394.034	€ 4.433.894	€ 4.473.753
Gulpen-Wittem	€ 306.579	€ 309.360	€ 312.141
Haaksbergen	€ 455.333	€ 459.464	€ 463.594
Haarlem	€ 2.870.203	€ 2.896.240	€ 2.922.276
Haarlemmermeer	€ 2.545.365	€ 2.568.455	€ 2.591.545
Halderberge	€ 563.684	€ 568.798	€ 573.911
Hardenberg	€ 1.029.528	€ 1.038.868	€ 1.048.207
Harderwijk	€ 822.989	€ 830.454	€ 837.920
Hardinxveld-Giessendam	€ 328.514	€ 331.494	€ 334.474
Harlingen	€ 354.286	€ 357.500	€ 360.714
Hattem	€ 249.422	€ 251.685	€ 253.948
Heemskerk	€ 720.796	€ 727.334	€ 733.873
Heemstede	€ 530.696	€ 535.510	€ 540.324
Heerde	€ 345.855	€ 348.993	€ 352.130
Heerenveen	€ 962.452	€ 971.182	€ 979.913
Heerlen	€ 1.728.284	€ 1.743.962	€ 1.759.640
Heeze-Leende	€ 320.655	€ 323.564	€ 326.472
Heiloo	€ 462.732	€ 466.930	€ 471.127
Hellendoorn	€ 626.517	€ 632.200	€ 637.883
Hellevoetsluis	€ 712.616	€ 719.080	€ 725.545
Helmond	€ 1.547.252	€ 1.561.288	€ 1.575.323
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 507.382	€ 511.985	€ 516.587
Hengelo (O.)	€ 1.492.875	€ 1.506.417	€ 1.519.960
Het Hogeland	€ 936.228	€ 944.721	€ 953.214
Heumen	€ 318.373	€ 321.262	€ 324.150
Heusden	€ 773.244	€ 780.258	€ 787.272

Hillegom	€ 421.077	€ 424.897	€ 428.716
Hilvarenbeek	€ 326.267	€ 329.227	€ 332.186
Hilversum	€ 1.624.267	€ 1.639.001	€ 1.653.735
Hoeksche Waard	€ 1.472.593	€ 1.485.952	€ 1.499.310
Hof van Twente	€ 651.306	€ 657.214	€ 663.122
Hollands Kroon	€ 881.111	€ 889.104	€ 897.097
Hoogeveen	€ 995.291	€ 1.004.320	€ 1.013.348
Hoorn	€ 1.241.158	€ 1.252.417	€ 1.263.676
Horst aan de Maas	€ 762.835	€ 769.755	€ 776.675
Houten	€ 793.098	€ 800.292	€ 807.486
Huizen	€ 730.535	€ 737.162	€ 743.789
Hulst	€ 566.535	€ 571.674	€ 576.814
IJsselstein	€ 575.114	€ 580.331	€ 585.548
Kaag en Braassem	€ 504.165	€ 508.738	€ 513.311
Kampen	€ 912.639	€ 920.918	€ 929.197
Kapelle	€ 267.153	€ 269.577	€ 272.000
Katwijk	€ 1.050.669	€ 1.060.200	€ 1.069.731
Kerkrade	€ 946.523	€ 955.109	€ 963.695
Koggenland	€ 411.117	€ 414.846	€ 418.575
Krimpen aan den IJssel	€ 524.928	€ 529.690	€ 534.451
Krimpenerwaard	€ 941.909	€ 950.453	€ 958.997
Laarbeek	€ 412.570	€ 416.313	€ 420.056
Land van Cuijk	€ 1.501.226	€ 1.514.844	€ 1.528.462
Landgraaf	€ 698.926	€ 705.266	€ 711.606
Landsmeer	€ 243.129	€ 245.334	€ 247.540
Lansingerland	€ 952.299	€ 960.937	€ 969.576
Laren (NH.)	€ 256.958	€ 259.289	€ 261.620
Leeuwarden	€ 2.376.806	€ 2.398.367	€ 2.419.927
Leiden	€ 2.264.107	€ 2.284.646	€ 2.305.184
Leiderdorp	€ 525.550	€ 530.318	€ 535.085
Leidschendam-Voorburg	€ 1.372.804	€ 1.385.257	€ 1.397.710
Lelystad	€ 1.306.366	€ 1.318.216	€ 1.330.066
Leudal	€ 655.000	€ 660.942	€ 666.883
Leusden	€ 536.771	€ 541.640	€ 546.509
Lingewaard	€ 771.111	€ 778.106	€ 785.101
Lisse	€ 453.040	€ 457.150	€ 461.260
Lochem	€ 662.522	€ 668.532	€ 674.542

Loon op Zand	€ 444.081	€ 448.109	€ 452.138
Lopik	€ 275.056	€ 277.551	€ 280.046
Losser	€ 418.689	€ 422.487	€ 426.285
Maasdriel	€ 430.696	€ 434.603	€ 438.510
Maasgouw	€ 455.215	€ 459.345	€ 463.474
Maashorst	€ 1.014.173	€ 1.023.372	€ 1.032.572
Maassluis	€ 621.561	€ 627.199	€ 632.838
Maastricht	€ 2.340.828	€ 2.362.062	€ 2.383.297
Medemblik	€ 782.005	€ 789.099	€ 796.193
Meerssen	€ 354.211	€ 357.424	€ 360.637
Meierijstad	€ 1.348.960	€ 1.361.196	€ 1.373.433
Meppel	€ 644.876	€ 650.725	€ 656.575
Middelburg (Z.)	€ 960.199	€ 968.910	€ 977.620
Midden-Delfland	€ 358.067	€ 361.315	€ 364.564
Midden-Drenthe	€ 659.501	€ 665.484	€ 671.466
Midden-Groningen	€ 1.113.273	€ 1.123.371	€ 1.133.470
Moerdijk	€ 699.498	€ 705.844	€ 712.189
Molenlanden	€ 711.475	€ 717.929	€ 724.383
Montferland	€ 634.465	€ 640.221	€ 645.976
Montfoort	€ 271.285	€ 273.745	€ 276.206
Mook en Middelaar	€ 184.160	€ 185.830	€ 187.501
Neder-Betuwe	€ 390.014	€ 393.552	€ 397.090
Nederweert	€ 337.348	€ 340.408	€ 343.468
Nieuwegein	€ 1.111.234	€ 1.121.314	€ 1.131.394
Nieuwkoop	€ 501.863	€ 506.416	€ 510.968
Nijkerk	€ 706.863	€ 713.275	€ 719.688
Nijmegen	€ 3.082.139	€ 3.110.098	€ 3.138.057
Nissewaard	€ 1.460.857	€ 1.474.108	€ 1.487.360
Noardeast-Fryslân	€ 867.444	€ 875.312	€ 883.181
Noord-Beveland	€ 271.214	€ 273.675	€ 276.135
Noordenveld	€ 625.393	€ 631.066	€ 636.740
Noordoostpolder	€ 878.090	€ 886.056	€ 894.021
Noordwijk	€ 862.572	€ 870.396	€ 878.221
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	€ 432.043	€ 435.962	€ 439.882
Nunspeet	€ 511.690	€ 516.332	€ 520.974
Oegstgeest	€ 451.795	€ 455.893	€ 459.991
Oirschot	€ 364.057	€ 367.360	€ 370.662

Oisterwijk	€ 581.647	€ 586.923	€ 592.199
Oldambt	€ 761.610	€ 768.519	€ 775.428
Oldebroek	€ 416.459	€ 420.237	€ 424.015
Oldenzaal	€ 592.243	€ 597.615	€ 602.987
Olst-Wijhe	€ 348.088	€ 351.245	€ 354.403
Ommen	€ 391.088	€ 394.635	€ 398.183
Oost Gelre	€ 543.151	€ 548.078	€ 553.005
Oosterhout	€ 1.012.990	€ 1.022.179	€ 1.031.368
Ooststellingwerf	€ 519.119	€ 523.828	€ 528.537
Oostzaan	€ 212.060	€ 213.984	€ 215.908
Opmeer	€ 243.053	€ 245.258	€ 247.463
Opsterland	€ 550.507	€ 555.501	€ 560.494
Oss	€ 1.538.220	€ 1.552.174	€ 1.566.127
Oude IJsselstreek	€ 679.809	€ 685.976	€ 692.143
Ouder-Amstel	€ 327.801	€ 330.775	€ 333.749
Oudewater	€ 220.134	€ 222.131	€ 224.128
Overbetuwe	€ 792.629	€ 799.819	€ 807.009
Papendrecht	€ 586.364	€ 591.683	€ 597.002
Peel en Maas	€ 743.522	€ 750.267	€ 757.012
Pekela	€ 262.936	€ 265.321	€ 267.706
Pijnacker-Nootdorp	€ 837.787	€ 845.387	€ 852.987
Purmerend	€ 1.537.781	€ 1.551.731	€ 1.565.681
Putten	€ 463.833	€ 468.041	€ 472.248
Raalte	€ 659.267	€ 665.248	€ 671.228
Reimerswaal	€ 424.763	€ 428.616	€ 432.469
Renkum	€ 589.373	€ 594.720	€ 600.066
Renswoude	€ 135.529	€ 136.758	€ 137.988
Reusel-De Mierden	€ 268.282	€ 270.716	€ 273.149
Rheden	€ 841.584	€ 849.218	€ 856.852
Rhenen	€ 360.855	€ 364.129	€ 367.402
Ridderkerk	€ 859.590	€ 867.387	€ 875.185
Rijssen-Holten	€ 632.603	€ 638.341	€ 644.080
Rijswijk (ZH.)	€ 1.070.476	€ 1.080.186	€ 1.089.897
Roerdalen	€ 405.304	€ 408.981	€ 412.658
Roermond	€ 1.055.632	€ 1.065.208	€ 1.074.784
Roosendaal	€ 1.408.678	€ 1.421.456	€ 1.434.235
Rotterdam	€ 11.244.705	€ 11.346.709	€ 11.448.713

Rozendaal	€ 87.521	€ 88.315	€ 89.109
Rucphen	€ 414.467	€ 418.227	€ 421.987
Schagen	€ 930.764	€ 939.207	€ 947.650
Scherpenzeel	€ 212.239	€ 214.164	€ 216.089
Schiedam	€ 1.394.901	€ 1.407.555	€ 1.420.208
Schiermonnikoog	€ 99.632	€ 100.536	€ 101.440
Schouwen-Duiveland	€ 829.302	€ 836.825	€ 844.348
's-Gravenhage (gemeente)	€ 9.399.912	€ 9.485.181	€ 9.570.450
's-Hertogenbosch	€ 2.720.751	€ 2.745.432	€ 2.770.112
Simpelveld	€ 246.346	€ 248.581	€ 250.816
Sint-Michielsgestel	€ 489.434	€ 493.873	€ 498.313
Sittard-Geleen	€ 1.729.925	€ 1.745.618	€ 1.761.310
Sliedrecht	€ 462.154	€ 466.347	€ 470.539
Sluis	€ 739.680	€ 746.390	€ 753.100
Smallingerland	€ 1.020.718	€ 1.029.977	€ 1.039.236
Soest	€ 843.938	€ 851.593	€ 859.249
Someren	€ 364.886	€ 368.196	€ 371.506
Son en Breugel	€ 326.707	€ 329.670	€ 332.634
Stadskanaal	€ 621.593	€ 627.231	€ 632.870
Staphorst	€ 300.782	€ 303.511	€ 306.239
Stede Broec	€ 383.300	€ 386.777	€ 390.254
Steenbergen	€ 472.184	€ 476.468	€ 480.751
Steenwijkerland	€ 844.713	€ 852.375	€ 860.038
Stein (L.)	€ 470.702	€ 474.971	€ 479.241
Stichtse Vecht	€ 1.092.261	€ 1.102.170	€ 1.112.078
Súdwest-Fryslân	€ 1.687.358	€ 1.702.664	€ 1.717.971
Terneuzen	€ 1.085.359	€ 1.095.205	€ 1.105.050
Terschelling	€ 192.087	€ 193.829	€ 195.572
Texel	€ 453.176	€ 457.287	€ 461.398
Teylingen	€ 650.675	€ 656.577	€ 662.480
Tholen	€ 505.944	€ 510.534	€ 515.123
Tiel	€ 737.125	€ 743.811	€ 750.498
Tilburg	€ 3.831.750	€ 3.866.509	€ 3.901.268
Tubbergen	€ 379.319	€ 382.760	€ 386.200
Twenterand	€ 558.399	€ 563.464	€ 568.530
Tynaarlo	€ 624.312	€ 629.976	€ 635.639
Tytsjerksteradiel	€ 586.129	€ 591.446	€ 596.763

Uitgeest	€ 271.001	€ 273.460	€ 275.918
Uithoorn	€ 549.850	€ 554.838	€ 559.826
Urk	€ 317.575	€ 320.455	€ 323.336
Utrecht (gemeente)	€ 5.765.769	€ 5.818.072	€ 5.870.375
Utrechtse Heuvelrug	€ 895.773	€ 903.899	€ 912.025
Vaals	€ 276.359	€ 278.866	€ 281.373
Valkenburg aan de Geul	€ 373.177	€ 376.562	€ 379.947
Valkenswaard	€ 604.464	€ 609.948	€ 615.431
Veendam	€ 539.054	€ 543.944	€ 548.834
Veenendaal	€ 1.094.031	€ 1.103.956	€ 1.113.880
Veere	€ 580.910	€ 586.180	€ 591.450
Veldhoven	€ 790.333	€ 797.502	€ 804.672
Velsen	€ 1.259.639	€ 1.271.066	€ 1.282.493
Venlo	€ 1.829.535	€ 1.846.132	€ 1.862.728
Venray	€ 768.820	€ 775.795	€ 782.769
Vijfheerenlanden	€ 949.136	€ 957.746	€ 966.355
Vlaardingen	€ 1.336.240	€ 1.348.361	€ 1.360.482
Vlieland	€ 94.797	€ 95.657	€ 96.517
Vlissingen	€ 906.770	€ 914.996	€ 923.221
Voerendaal	€ 259.448	€ 261.802	€ 264.155
Voorschoten	€ 486.984	€ 491.402	€ 495.819
Voorst	€ 455.765	€ 459.899	€ 464.034
Vught	€ 563.881	€ 568.996	€ 574.111
Waadhoeke	€ 850.197	€ 857.909	€ 865.621
Waalre	€ 333.441	€ 336.466	€ 339.491
Waalwijk	€ 867.465	€ 875.334	€ 883.203
Waddinxveen	€ 535.898	€ 540.759	€ 545.621
Wageningen	€ 730.414	€ 737.040	€ 743.665
Wassenaar	€ 510.994	€ 515.629	€ 520.265
Waterland	€ 333.760	€ 336.788	€ 339.816
Weert	€ 909.639	€ 917.891	€ 926.142
West Betuwe	€ 839.484	€ 847.099	€ 854.715
West Maas en Waal	€ 370.351	€ 373.711	€ 377.070
Westerkwartier	€ 1.069.832	€ 1.079.537	€ 1.089.242
Westerveld	€ 428.609	€ 432.497	€ 436.385
Westervoort	€ 290.598	€ 293.234	€ 295.870
Westerwolde	€ 517.665	€ 522.361	€ 527.057

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Klimaat

Ons kenmerk
DGKE-K / 22510197

Westland	€ 1.785.187	€ 1.801.381	€ 1.817.575
Weststellingwerf	€ 518.475	€ 523.178	€ 527.881
Westvoorne	€ 311.728	€ 314.556	€ 317.384
Wierden	€ 438.143	€ 442.118	€ 446.092
Wijchen	€ 718.564	€ 725.083	€ 731.601
Wijdemeren	€ 490.020	€ 494.465	€ 498.910
Wijk bij Duurstede	€ 427.654	€ 431.533	€ 435.413
Winterswijk	€ 563.068	€ 568.176	€ 573.284
Woensdrecht	€ 455.656	€ 459.790	€ 463.923
Woerden	€ 882.527	€ 890.533	€ 898.538
Wormerland	€ 324.652	€ 327.597	€ 330.542
Woudenberg	€ 256.069	€ 258.392	€ 260.715
Zaanstad	€ 2.570.399	€ 2.593.716	€ 2.617.033
Zaltbommel	€ 501.000	€ 505.545	€ 510.090
Zandvoort	€ 434.345	€ 438.286	€ 442.226
Zeewolde	€ 463.404	€ 467.608	€ 471.812
Zeist	€ 1.117.308	€ 1.127.444	€ 1.137.579
Zevenaar	€ 786.110	€ 793.241	€ 800.372
Zoetermeer	€ 2.031.106	€ 2.049.531	€ 2.067.955
Zoeterwoude	€ 202.779	€ 204.618	€ 206.458
Zuidplas	€ 765.866	€ 772.814	€ 779.761
Zundert	€ 417.099	€ 420.883	€ 424.666
Zutphen	€ 880.820	€ 888.810	€ 896.800
Zwartewaterland	€ 400.713	€ 404.348	€ 407.983
Zwijndrecht	€ 816.871	€ 824.281	€ 831.691
Zwolle	€ 2.209.587	€ 2.229.630	€ 2.249.674